



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

§. 4. Qualis possit imponi? seu quænam opera?

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

§. III.

Quomodo imponenda?

III. In iis casibus, in quibus pœnitentia imponenda est, potest eam Confessarius imponere per modum præcepti; & nisi aliud exprimat, semper censetur ita imponere, quia Judex est, & potestatem habet non tantum solvendi, sed etiam ligandi. Et verò Palao *l. c. §. 3. n. 11. cum aliis multis relatis à Dian. p. 3. tr. 4. Ref. 28. & Dicast. cit. Disp. 14. n. 49.* docet, quòd Confessarius teneatur semper per modum præcepti pœnitentiam injungere; alioquin eam non fore sacramentalem, nec habituram effectum ex opere operato; quia non procederet ex potestate clavium, sed ex libera voluntate Pœnitentis. Nihilominus tamen alii non pauci è contrario dicunt apud Dian. mox citandum licitè posse à Confessario pœnitentiam imponi etiam per modum Consilii tantum. Laym. *l. 5. tr. 6. cap. 10. n. 11.* quia pœnitentiæ, quæ hodie injungi solent, plerumque sunt tantum medicinales. Laym. *l. 5. tr. 7. cap. 3. n. 2. v. Adde.* ergo cum Confessarius non sit tantum Judex, sed simul etiam Doctor, & Medicus, potest eas licitè quandoque, non ut Judex præcipere, sed ut Medicus consulere. Quo casu opus præscriptum est quidem pœnitenti liberum; quia tamen est à Confessario designatum, ideo, si fiat, procedit adhuc à potestate clavium, estque adeo adhuc sacramentale, & agit ex opere operato. Dian. *p. 3. tr. 4. Ref. 82. & p. 4. tr. 4. Ref. 241. v. Nota tertio. & p. 11. tr. 7. Ref. 3.* Unde Dicastillo *l. c. n. 44.* rectè concludit, utramque istam sententiam esse probabilem, ut proinde Con-
R. P. Stoz Trib. Pœnit. Lib. II.

cessarius etiam posteriorem tutò sequi possit in praxi, quoties prudenter judicaverit expedire.

Licitum quoque est, ut Confessarius pœnitentiam injungat, non absolutè, sed conditionatè tantum, & quidem etiam totam. Gobat. *tr. 7. n. 755.* cum Suar. dicendo v. g. 1. si veneris Oetingam, recita Rosarium. 2. si convalueris, audi Missam. 3. si iterum blasphemaveris, jejuna; rectèque Gobat ait, hunc postremum modum esse perquam salutarem. Cum autem pœnitens tunc conditionem ultimam purificare nunquam; & secundam sæpe non possit; primam verò juxta Dicast. *l. c. n. 43.* non teneatur, quia nihil adest, vi cuius obligetur; hoc ipso admitti jam debet, pœnitentiam licitè posse imponi absque præcepto. Ne tamen deinde ob conditionem non purificatam videatur Sacramentum Pœnitentiæ integrali sua parte mutilatum, ipsa voluntas acceptandi pœnitentiam conditionatam, utpote meritoria, & satisfactoria, potest pro pœnitentia haberi, ut indicat Dicast. *cit. Disp. 14. n. 14.*

§. IV.

Qualis possit imponi, seu quænam opera?

III. Confessarius potest pro pœnitentia injungere univèrsim quodlibet opus honestum, quia omne tale opus, cum adversetur alicui bono, quod est delectabile, vel saltem utile ad delectabile, involvit semper aliquam difficultatem, & molestiam. Lug. *de pœnit. Disp. 24. n. 41. & seq.* ergo hoc ipso semper est simul
I etiam

etiam pœnale, & satisfactorium, aptumque injungi pro pœnitentia non tantum medicinali, sed etiam vindicativa. In specie autem loquendo potest ex operibus honestis injungi

I. Etiam illud, quod est merè internum, ut sunt actus intellectus & Voluntatis, v.g. Fidei, Spei, Charitatis &c. quia vel non requiritur, ut quævis pars Sacramenti sit sensibilis; vel certè sufficit, si sit sensibilis in alio. Sicut enim contritio fit sufficienter sensibilis in confessione externa; ita & actus merè interni fieri possunt sufficienter sensibiles in impositione Confessarii; & acceptatione pœnitentis. Dian. p. 4. tr. 4. Ref. 241. in fine. Dicast. cit. Disp. 14. n. 85.

II. Ex operibus externis quandoque etiam tale, quod pœnitens non potest, nisi videntibus, aut scientibus aliis peragere, uti est jejunium, flagellatio &c. quia per hoc nihil læditur sigillum Confessionis; cum non possit aliis constare, an pœnitens opus ejusmodi ex spontanea pietate, vel ex injuncta pœnitentia peragat, vel certè, si quando id pateat, manifestatio fiat cum consensu pœnitentis sponte acceptantis talem pœnitentiam. Dicast. Disp. 14. n. 86. qui hoc videtur intelligere per pœnitentiam publicam, quam concedit posse quoque in foro interno imponi, & quidem etiam pro peccatis occultis. Sed Tannerus tom. 4. Disp. 6. q. 8. n. 9. Bonac. tom. 1. Disp. 5. q. 5. sect. 3. p. 2. n. 14. cum aliis admittit tantum pro publicis, & publicè scandalosis. Et verò nemini pro occultis est facilè injungenda pœnitentia publicè, seu coram aliis peragenda, ut optimè jam antè monuit Dicast. l. c. n. 48. Reginald. l. 7. n. 32.

& 52. & Laym. l. 5. tr. 6. cap. 15. n. 11. ne scilicet inde aliis ingeneretur, vel antè jam concepta roboretur suspicio de gravi aliquo, & adhuc occulto peccato pœnitentis peccato cum ejus infamia, ortianturque gravia diffidia, aliæque incommoda inter conjuges, domesticos &c. vide Palao de pœnit. Disp. un. p. 21. §. 3. n. 5.

113. III. Opus jam antè ex aliquo præcepto, voto, aliòve titulo debitum. Lugo de Pœnit. Disp. 25. n. 67. Dicast. cit. Disp. 14. n. 89. Palao de pœnit. Disp. un. p. 21. §. 3. n. 1. Laym. l. 5. tr. 6. cap. 15. n. 10. alii communiter, quia præceptum non obstat, quo minus tale opus adhuc sit satisfactorium. Et verò conveniens est, ut ei, qui præceptum v.g. Jejunii, Missæ &c. facilè negligit, ejus observatio etiam pro pœnitentia injungatur. Laym. l. c. v. Notant. Quod si autem pœnitens etiam postea adhuc omittat v.g. Jejunium, committet duplex specie distinctum peccatum, unum contra virtutem Temperantia propter violationem præcepti Ecclesiæ de jejunio; alterum contra virtutem Pœnitentiæ propter violatum Præceptum Confessarii. Dicast. l. c. n. 93. debetque in confessione dicere: violavi semel Jejunium ab Ecclesiâ præceptum, & simul pro pœnitentia à Confessario injunctum.

Communiter tamen Confessarii debent injungere pro pœnitentia opus, quod non jam antè est sub aliqua peccati obligatione debitum, ut homines magis à peccatis absterreantur, perfectiusque pro iis satisfaciant. Atque ita semper præsumendum est, nisi ipse Confessarius aliud exprimat, vel ex circumstantiis sufficienter aliud appareat; uti apparet, si

Con-

Confessarius dicat: per medium annum quovis Festo audies duo sacra, quovis sabbato jejunabis &c. satisfacis enim, si quovis Festo præter factum ex præcepto Ecclesiæ debitum audias tantum adhuc unum; & incidente in illud tempus & diem Quadragesimâ, Angariâ, Vigiliâ &c. satisfacis per solum ab Ecclesiâ præceptum jejunium. Sic etiam Sacerdos, si pro pœnitentia jubeatur recitare unam, aut plures ex horis Canonicis, non teneatur illam, vel illas aliquo die bis dicere, sed satisfacit per recitationem jam antè ex præcepto Ecclesiæ debitam; nisi Confessarius expressè aliud velit. Quod si pœnitens sit ad aliquid v. g. Jejunium adstrictus ex particulari tantum suo voto, & Confessarius voti ignarus simile opus jungat, tunc debet de voto edoceri, ut constet, an præter opus ex voto debitum velit aliud injungere, vel non. Per ea verò opera, quæ tantum ratione alicujus confraternitatis sunt debita, potest omnino aliquis injunctæ pœnitentiæ satisfacere; quia cum ejusmodi opera non sint sub obligatione peccati debita, manent adhuc verè libera & supererogatoriâ.

114. IV. Omissio sacræ Communionis; sed in iis tantum circumstantiis, in quibus est, sicut quandoque esse potest, honesta. Lug. l. c. n. 65. Dicast. l. c. n. 104. & alii contra Joan. Sanch.

V. Ut quis Matrimonium inear, injungi potest pro pœnitentia, si ad id jam antè Jure aliquo teneatur; si non teneatur, potest injungi; vel per modum Consilii tantum; vel etiam per modum præcepti, si ipse pœnitens sponte acceptet, & consentiat. Vult quidem Leander, &

Navar. apud Dian. p. 11. tr. 7. Ref. 3. v. Hinc oritur, hoc posse Confessarium etiam facere, cum certò ei constat, quòd Matrimonium sit pœnitenti futurum contra peccata carnis remedium. Sed non probo, nisi simul sit necessarium, & unicum; quale fortè nunquam, vel non nisi rarissimè erit; & æquè rarò poterit certò de eo constare Confessario. Rectius ergo Fagund. præc. 2. lib. 9. cap. 5. n. 4. & Laym. cit. cap. 15. n. 11. in fine. Palao de pœnit. Diss. 112. p. 21. §. 3. n. 7. negat, posse à Confessario aliquem obligari, ut pro pœnitentia Matrimonium contrahat.

VI. Potest pro pœnitentia injungi opus pro animabus in Purgatorio offerendum, Meditatio v. g. Jejunium, Rosarium &c. Lug. l. c. n. 62. Dicast. Diss. 14. à n. 93. Tamb. de conf. l. 4. cap. 1. n. 16. Dian. p. 3. in addit. Ref. 11. & p. 11. tr. 8. Ref. 26. contra Joann. Sanch. Bordon. Mendo. & alios, apud ipsum; sicut potest imponi largitio Eleemosynæ pro alendo paupere, aut solutio pretii pro redimendo captivo. Nam in tali pœnitentia involvuntur duo. Unum est opus internum vel externum, quod pro defunctis, vel aliis offertur, iisque applicatur, v. g. Jejunium, oratio Rosarii &c. cum omnibus suis ad essentiam Jejunii, Orationis &c. requisitis, estque injunctæ pœnitentiæ pars tantum materialis, vel objectiva. Alterum est alia quædam bona intentio, & voluntas seu actus internus, quo opus illud, oratio v. g. ex mandato Confessarii applicatur defunctis, & ad distinctionem dici potest injunctæ pœnitentiæ esse pars formalis. Utrumque, quia est quid honestum & virtuosum

sum, habet præter fructum meritorium & impetratorium, etiam satisfactorium. Etsi ergo opus seu materialis pars pœnitentiæ v. g. oratio, ejusque fructus satisfactorius totus cedat in bonum defuncto- rum, quibus applicatur; internus tamen ille charitatis actus, quo opus seu oratio defunctis applicatur, remanet pœnitenti; & quia ei à Confessario præcipuè imponitur pro pœnitentiâ (utpote ejus pars formalis) satisfacit pœnitens per eum ex opere operato pro remissis suis peccatis. Lug. & Dicast. *ll. cc.*

Quando ergo Adversarii objiciunt, esse contra Institutionem Christi, & rationem Sacramenti Pœnitentiæ, ut pœnitentiâ applicetur alteri quàm pœnitenti; facilis est responsio. Id enim concedo, si pœnitentiâ adæquatè tam quoad partem materialem, seu objectivam, quàm quoad formalem applicetur alteri; nego autem, si applicetur alteri quoad materialem tantum partem, & quoad formalem maneat applicata pœnitenti. Idem omnino est, si alicui pro pœnitentiâ injungatur, ut pro defunctis det eleemosynam pauperi. Quod si autem injungatur tantum simpliciter, ut det eleemosynam pauperi, tunc est aliqua disparitas; quia tunc pœnitens dando eleemosynam non tenetur ullum alium actum, quàm præcisè Misericordiæ erga pauperem elicere; & satisfactio tam ex interno, quàm ex externo actu Misericordiæ proveniens remanet tota pœnitenti, tollitque ex opere operato pœnam temporalem pro peccatis adhuc debitam: ad pauperem verò pervenit sola utilitas ex re, quæ ipsi datur. Vide Dicast. & Lugo *ll. cc.* qui alios adhuc duos modos non malos ostendit,

propositam difficultatem expediendi; nempe ut ex pœnitentiâ v. g. oratione pro defunctis imposita (sive jam partialiter & inadæquatè sumatur, sive totaliter & adæquatè) dicatur ille tantum ad defunctos pertinere fructus satisfactorius, qui provenit ex opere operantis; ille autem pœnitenti remaneat plenè, qui provenit ex opere operato; de quo *sup. n. 109.* vel ut dicatur, ex ea fructum tantum impetratorium applicari defunctis. Sed quod antè dixi, est expeditius.

§. V.

Quid sit de illa clausula: Quidquid boni feceris, & mali sustinueris.

115. VII. Denique injungi pro pœnitentiâ potest ex operibus honestis aliquid indeterminatum tantum, & in genere: v. g. *quidquid sequenti septimana boni egeris.* Bonac. *tom. 1. Disp. 5. q. 5. sect. 3. p. 2. n. 13.* Tan. *tom. 4. Disp. 6. q. 8. n. 30.* maximè unacum aliquo alio opere particulari & determinato. Reginald. *l. 7. n. 23.* Ratio, quia materia, quæ est essentialis pars Sacramenti, potest esse indeterminata, nimirum aliquod peccatum mortale in genere, cum speciei non amplius sumus memores. *sup. n. 103.* ergo etiam pœnitentiâ, quæ est tantum integralis pars Sacramenti, potest esse aliquid indeterminatum.

Unde in oratione *Passio Domini*, &c. de qua *sup. n. 81.* si Confessarius verba illa: *Quidquid boni feceris, & mali sustinueris:* proferat cum expressa intentione imponendi alicui pœnitentiâ (saltem consultivè, si non præceptivè) tunc satis

paret,